

Stichting Houtzagerij Nooit Gedacht

Beleidsplan 2020-2025

www.houtzagerijnooitgedacht.nl

versie 20 augustus 2020

Inhoud

Inleiding:	3
Missie en visie:	4
Doelstelling:.....	4
Strategie:	5
Huidige situatie:	6
Organisatie/Bestuur:	6
Financiën:	6

Inleiding:

Voor u ligt het beleidsplan van de **'Stichting Houtzagerij Nooit Gedacht'** voor restauratie en exploitatie van het rijksmonument, de Stoomhoutzagerij 'Nooit Gedacht'

Sinds 1875 bevind stoomhoutzagerij 'Nooit Gedacht' zich aan de J.F.Stuutstraat 6 te Nieuwe Pekela, een uniek complex wat tot 1992 onder leiding van de familie Schuring in bedrijf is geweest.

Het unieke van deze houtzagerij is dat er eigenlijk sinds het begin van de vorige eeuw nauwelijks veranderingen zijn geweest aan het oorspronkelijke ontwerp, behalve een aanbouw uitgevoerd in de jaren twintig is een groot deel nog steeds in oorspronkelijke staat, waarbij ook de uit 1915 daterende stoommachine nog steeds in situ is. Daarnaast is de houtzagerij onderdeel van een uitgebreid complex waaronder de directeurswoning, een dienst/knechtenwoning, houtopslag en een schoorsteenpijp, op het terrein zelf is nog een deel van het smalspoor voor het vervoer van hout aanwezig.

In 2003 is het gehele complex op initiatief van de 'Stichting Industrieel Erfgoed Noord-Nederland' (SIEN-N) op de Rijksmonumentenlijst geplaatst onder complexnummer 520979, en bestaat derhalve uit vijf complexonderdelen te weten:

- Nr. 520980 stoomhoutzagerij
- Nr. 520981 directeurswoning
- Nr. 520982 dienstwoning/knechtenwoning
- Nr. 520983 schoorsteenpijp
- Nr. 520984 houtschuur

Het complex is inmiddels verdeeld over twee particulieren. De directeurswoning heeft achterstallig onderhoud en is inmiddels overgegaan op een nieuwe eigenaar die het voornemen heeft om de woning te restaureren.

De toestand van de rest van het complex is in ernstige mate verslechterd, wind en regen krijgen steeds meer vrij spel en het gevaar voor volledige instorting komt in snel tempo dichterbij. Daarnaast vormt de kans op schade door vandalisme, diefstal en brandstichting ook een serieuze bedreiging.

Het zou een gemiste kans zijn om dit prachtige stukje Pekela te verliezen. De stoomhoutzagerij kan voor de gemeente Pekela een prachtig uithangbord worden en mede op een positieve manier de gemeente Pekela op de kaart zetten. De mogelijkheden om dit monument in gerestaureerde staat te exploiteren zijn legio.

Door de unieke ligging aan het Pekelder hoofddeep en de ligging ten opzichte van Ommelandervijk, Veendam en Stadskanaal is dit een bij uitstek geschikte locatie voor toerisme en recreatie, het houden van diverse fairs, workshops etc. zonder dat hierbij het authentieke karakter verloren gaat.

Verder kan de stoomhoutzagerij ook op het gebied van educatie een belangrijke taak vervullen, hier vind de verwerking van een ruwe boomstam tot planken plaats, maar ook de verdere verwerking tot een bruikbaar eindproduct is hier te aanschouwen. Het is voor jong en oud de perfecte plek om

kennis te maken met de houtbewerking zoals dit bijna 150 jaar geleden op ambachtelijke wijze plaats vond.

Om onszelf kenbaar te maken in wie wij zijn en waar wij voor staan hebben wij in maart van dit jaar als eerste stap de 'Stichting Houtzagerij Nooit Gedacht' opgericht om zo vanuit deze positie het project rondom de houtzagerij vorm te kunnen geven en van de grond te krijgen.

Missie en visie:

Het Nooit Gedacht complex is een uniek, gaaf en zeldzaam monument voor Noord Nederland vanwege haar hoge mate van authenticiteit en compleetheid. Het is een prachtig voorbeeld van industrie in de veenkoloniën in de negentiende eeuw in de vorm van een houtzaagmolen met onderbouw op stiepen, machine en ketelhuis, zaagloods en schuren en bijbehorende inventaris, waarvan het grootste deel van de machines nog aanwezig is.

De houtzagerij is niet alleen een prachtig plaatje maar vertegenwoordigd veel meer. In een veranderende wereld is het niet alleen een baken en een schatkamer die onze geschiedenis bewaart. Het is een monument dat de vitaliteit van het dorp en gemeente waarborgt op het gebied van cultuur, toerisme, erfgoed en duurzaamheid. Maar bovenal staat het ook midden in de gemeenschap en vervult een verbindende rol.

Het complex is als zodanig van belang

- Vanwege de compleetheid van het productieproces dat aan de verschillende gebouwen valt af te lezen, met inbegrip van de bijbehorende inventaris van de machines, machineonderdelen en gereedschappen.
- Vanwege het architectonische concept van de houtzagerij, de zorgvuldige detaillering en de compleetheid als architectuurhistorisch monument van bedrijf en techniek.
- Vanwege de zeldzaamheid, compleetheid en inventaris in relatie tot de weinige houtzagerijen, die nog elders in Nederland te vinden zijn zoals de houtzagerijen in Groenlo en Delden. Vergeleken hiermee is 'Nooit Gedacht' ouder en bezit het een ouder machinepark. Het zaagraam uit 1875 is vermoedelijk het laatst overgebleven exemplaar van dit type in Nederland.
- Vanwege haar betekenis voor de sociaaleconomische geschiedenis van Oude, Nieuwe en Boven Pekela alsmede in het bijzonder voor de geschiedenis van de houtbewerkingindustrie in de negentiende eeuw in Oost-Groningen, maar ook voor heel Nederland.

Doelstelling:

De stichting heeft als doelstelling, restauratie van het 'Nooit Gedacht' complex en de houtzagerij als werkend industrieel monument te exploiteren en te onderhouden om zo dit unieke complex voor de toekomst bewaren. Alle activiteiten dienen het doel van de stichting en alle middelen zijn dan ook gericht op het realiseren van dat doel.

Strategie:

Primair zijn de volgende stappen van belang:

- Aankoop van het terrein met daarop de houtzagerij, dienstwoning, schoorsteenpijp en houtopslag.
- De stichting draagt zorg voor de restauratie en uiteindelijke exploitatie van de bovengenoemde objecten

Wij zullen de visie en doelstelling uitvoeren door:

- Het zo snel mogelijk beginnen met preserveren van de gebouwen inventaris en gereedschappen, om zo verder verval tegen te gaan dan wel te vertragen en gereed te maken voor restauratie
- Inventariseren van de uit te voeren restauratiewerkzaamheden, prioriteren en het inzichtelijk krijgen van de kosten hieromtrent.
- Consulteren van 'The International Molinological Society' (TIMS) Nederland en de SIEN-N voor de benodigde expertise en inventarisatie van de uit te voeren restauratiewerkzaamheden.
- Aanvragen van subsidies bij diverse instanties zoals de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed dan wel de provincie Groningen om de restauratiewerkzaamheden uiteindelijk uit te kunnen voeren.
- Het werven van donateurs, crowdfunding, goede doelenorganisaties en anderszins om de benodigde gelden voor restauratie en onderhoud bij elkaar te krijgen, er is hard aan gewerkt om de culturele ANBI status te verkrijgen vanwege het aantrekkelijker maken voor donateurs in verband met de eraan gekoppelde fiscale voordelen om geld te doneren, en met ingang van 7 juli 2020 is onze stichting door de belastingdienst aangemerkt als culturele ANBI
- Het uit laten voeren van een Risico Inventarisatie en Evaluatie om uiteindelijk de veiligheid te garanderen van medewerker(s)/vrijwilliger(s) en bezoekers.
- Het zo duurzaam mogelijk exploiteren van de houtzagerij, het aanwenden van milieuvriendelijke energiebronnen, om een zo laag mogelijke CO2 emissie te verkrijgen.
- Het beheren en behouden van de houtzagerij en bijgebouwen in zijn authentieke staat.
- Het uitbreiden van kennis over houtzagerijen uit de laatste helft van de 19^e eeuw door "Nooit Gedacht" te laten functioneren als kennisplatform, op authentieke wijze hout te zagen maar ook verfijndere houtproducten te produceren en dit te tonen aan bezoekers.
- De houtzagerij en het terrein eromheen ten dienste te stellen van verschillende culturele evenementen.
- Inkomen genereren uit entreegelden, locatieverhuur, verkoop hout, houtproducten, souvenirs etc. ten bate van de instandhouding van het complex.
- Het opleiden van nieuwe vakmensen, educatie gericht op jeugd en technische opleidingsinstituten, het aanbieden en uitvoeren van speciale werk leer trajecten dan wel een dagbestedingproject voor jongeren en het werven van nieuwe vrijwilligers.
- Samen te werken met die organisaties en individuen, die onze strategie kunnen versterken.

Huidige situatie:

De huidige situatie is dat de houtzagerij en de directeurswoning op dit moment nog niet in het bezit zijn van de stichting maar dat er het afgelopen half jaar diverse gesprekken zijn gevoerd met beide eigenaren, helaas is tijdens dit traject plotseling de directeurswoning aan een andere partij verkocht zodat het plan om het gehele complex bij de stichting onder te brengen geen doorgang meer kan vinden, dat is erg jammer maar ook zonder de directeurswoning is een succesvolle exploitatie van de houtzagerij mogelijk.

De focus ligt daarom nu honderd procent op de het achterliggende terrein met daarop de houtzagerij en opstallen, dit terrein is nog wel beschikbaar en met deze eigenaar zijn wij dan ook nog steeds in gesprek om het terrein voor een schappelijke prijs over te kunnen nemen, zodat de stichting een te behappen financieringsaanvraag kan doen.

Organisatie/Bestuur:

De Stichting heeft een (voorlopig althans) 3- koppig bestuur en bestaat geheel uit vrijwilligers. Zij verlenen hun diensten onbezoldigd. Slechts gemaakt kosten kunnen worden gedeclareerd. Alle leden van het Bestuur verlenen hun diensten op onafhankelijke wijze. Er zijn geen andere verbindingen met de Stichting of andere belanghebbenden. Het driekoppige bestuur van de stichting bestaat uit de volgende personen en functies:

- Johan ten Hoeve; voorzitter
- Marieke Buurmeijer; secretaris
- Ylona Molenaar; penningmeester

Datum van oprichting: 3 maart 2020

Kamer van koophandel nummer: 77515145

Adres: Oud Alteveer C 148 9663PX Nieuwe Pekela

info@houtzagerijnooitgedacht.nl

telefoon: 06 50872215 / 0597 750324

Financiën:

Voor de aankoop en restauratie van het Nooit-Gedacht complex is naar schatting ruim €750.000,00 nodig, hierbij is er voor de restauratie vanuit de Provincie Groningen een aanzienlijke subsidie beschikbaar van 70% van het totale restauratiebedrag met een maximum van €500.000,00

Aangezien het hier gaat om vier afzonderlijke rijksmonumenten verdient het vanuit het bestuur de voorkeur om de objecten dan ook los van elkaar aan te melden voor subsidie.

Om de objecten wind en waterdicht te krijgen is een subsidie beschikbaar van €25.000,00 met dit geld kunnen de panden voor verder verval worden behoed als aanloop op de definitieve restauratie.

Onze verwachting is dat er in het begin nog weinig inkomsten gegenereerd gaan worden, de inkomsten zijn dan ook vooral gebaseerd op een functionerende houtzagerij, daarbij valt te denken aan:

Bezoekers betalen €2,50 per persoon, kinderen €1,00 en leden van een groep (volwassenen) €2,00 (inclusief 9% btw) De toegang tot de houtzagerij wordt daarbij bewust heel laagdrempelig gehouden, het verwachte aantal bezoekers wordt geschat op 6000 per jaar. Verder is het voor bezoekers mogelijk om hun waardering te uiten door een vrijwillige donatie in de giftenpot te doen, het kopen van souvenirs, gebruik te maken van de catering en anderszins.

Gezaagd hout wordt als planken verkocht tegen marktconforme prijzen incl. 21% btw en met een factuur, verder bestaat er de mogelijkheid om een verfijnder product af te leveren zoals bijvoorbeeld handgemaakte tafels, snijplanken en andere houten gebruiksvoorwerpen uiteraard ook weer tegen marktconforme prijzen. Verkoop beukenzaagsel zak 20 kg €20,- (roken van vlees en vis) eikenzaagsel zak 20 liter €15,- (roken van gans (borst), gevogelte, varkensvlees)

Verder verwachten wij inkomsten van reguliere donateurs en uit de verhuur van de ruimte in en rondom de houtzagerij voor evenementen zoals het houden van diverse fairs (lente – zomer- winterkerstfairs) of andere passende evenementen, op het terrein is plaats voor zeker 80 stands waarvan elke standhouder een bedrag betaald van €5,50 exclusief stroomgebruik, entreeprijs per fair €3,50 per persoon.

Een andere inkomstenbron vormt de verhuur van vergaderruimte/workshopruimte tot max. 20 personen dagdeel (4 uur) €15,50 per persoon (incl. koffie, thee, muntwater) in overleg uit te breiden met lunch of huisgemaakte versnapering. Verhuur van de knechtenwoning in een bed and breakfast constructie voor €25,00 per nacht.

Een te verwachten vaste inkomstenbron vormt ook de bijdrage vanuit bijvoorbeeld de Gemeente/Jongerenwerk voor het aanbieden van een dagbestedingproject of een re-integratietraject van een groep jongeren vanuit de Gemeente Pekela. Hiervoor zijn gelden beschikbaar vanuit de Gemeente of jeugdfondsen voor iedere jongere die een plek krijgt. Bij Nooit-Gedacht is naar schatting plaats voor 10 tot 15 jongeren om binnen de houtbewerking of catering een begeleid traject aangeboden te krijgen.

Er zijn vanuit het bestuur ook al oriënterende gesprekken met een school gaande om te kijken hoe wij voor de basisschool leerlingen een passend educatieprogramma kunnen vormgeven en jaarlijks grote groepen leerlingen kunnen ontvangen

Andere kosten betreffen de inkoop van houtstammen, voorzieningen voor de vrijwilligers, elektriciteit en water, publiciteit, administratie en bestuur, alsmede voor het educatief programma.

Namens het bestuur,

Johan ten Hoeve, voorzitter

